Ч. 22 Середа 29 січня (10 лютого) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостевах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Соійм краєвий.

На засіданю Сойму дня 5 лютого с. р. повідомив Маршалок Палату, що Впр. еп. Куіловский з причини недуги не може брати участи в засіданях. — Пос. Цоль поставив внесенє, щоби справу примусової асекурациї (внесенє Кремпи) передану комисиї правничій, передати комисиї адміністрацийній. Ухвалено. — Пос. Окуневский мотивував свое внесенє в справі женьской семинариї учительской в Коломиї і мужеской в Городенцї. Внесенє передано комисиї шкільній до залагодженя.

Концесий на побір мита через 5 літ уділено: виділови повітовому в Мистисках на удержане двох мостів: на Вишни і єї притоцї в Судовій Вишни і на удержанє дороги до границї повіта яворівского в Ожомли і Дитровичах до Самбора; — раді повіт. в Станиславові на дорозї Галич-Підгайці і на мості під Тустанем; — раді повіт. в Жидачеві на дорозї Жидачів-Журавно; — раді повіт. в Жовкві від мосту на ріці Раті в Мостах великих і на дорозї Жовків-Крехів; — виділови повіт. в Скалаті на дорозї Грималів-Сороцко-Теребовля; — виділови повіт. в Підгайцях на дорозї Підгайці-Денисів; — виділови повіт. у Львові від мостів на дорогах до Пісків і Лавів.

На внесенє комисиї правничої (справоздавець пос. Абанкур) ухвалено в справі петициї громад Підтемне, Кугаїв, Загіре, Вовків і Жиравка о вилучене їх з суду повітового у Винниках а прилучене до суду повітов. у Львові, висказати правительству гадку, що зміна та була би для жителів пожадана і пожиточна.

Петицию громади Хотин в справі безплатного побору сировицї ухвалено відотупити правительству до увзглядненя.

Під конець засіданя відчитано слідуючі внесеня і інтерпеляциї: Пос. Милан вносив, щоби з ощадностий у видатках на конференциї учительскі поліпшено бит учителям народним V. кляси і щоби Виділ краєвий виготовив проєкт. — Пос. Стила домагав ся скасованя інституциї окружних повитух (акушерок) а за то уділеня стипендий селянкам, котрі хотїли би учити ся на повитухи. — Пос. Швед жадав, щоби зелїзницї не називали місто Живець по нїмецки Сайбуш.

Революция на Креті.

Борше як того можна було сподївати ся, вибухла нова революция на Креті, і чим закінчить ся — нинї навіть трудно предвидїти. Коли в попереднїй революциї грали більшу ролю християни Греки, теперішну революцию викликали мусулмани і Турки невдоволені тим, що Грекам християнам признано концесиї і остаточно постановлено їх перевести в дїло. Розуміє ся, що в сїм случаю не могли і Греки сидїти тихо і так революция стала загальною.

Годї тут описувати всего, що дїяло ся в послїдних днях в Канеї, Ретимнї і Кандиї та на цїлім острові. Села і міста горять, люди втїкають, де хто може; християни криють ся на кораблї воєнні держав европейских що стоять коло острова. В Канеї з великим трудом удало ся пригасити огонь і завести спокій, згоріло 200 домів і епископска палата. В Ретимнї, ворохобники зловили були аґентів консулярних і аж австрийский корабель воєнний „Себеніко" увільнив їх, а войсковим аташе позволено вертати хиба, що они самі хотїли би лишити ся і старати ся о усмирене революциї. На цїлім острові настала повна анархія, так, що по правдї на Креті немає тепер нїхто власти. Музулмани вислали телеґрафічну просьбу до султана, щоби той взяв їх в опіку.

Але найважнїйшою вістию, яка нинї наспіла з Крети, єсть то, що Греки на острові проголосили независимість острова від Туреччини і завізвали грецкого короля, щоби він забрав вільний остров і прилучив єго до Грециї.

Що скажуть на то держави, що зробить Греция, ще не дасть ся сказати; але то здаєсь бути річию певною, що остров скорше чи пізнїйше буде прилучений до Грециї. На разї годї то зробити отверто, бо факт такий викликав би в теперішну пору загальну війну. Треба насамперед, щоби остаточно Туреччина освоїла ся з конечностию сеї події і настало якесь порозумінє межи державами. З того як нинї річи стоять, можна майже на певно сказати, що доки Крета не буде прилучена до Грециї, доти спокою там не буде.

17)

Послїдний з Могіканів.

(Повість Джемса Фенімора Купера).

(Дальше)

Згадане жерельце очистили незадовго з листя і з него бігла чиста як кришталь водичка. В однім кутї малого будинку наклали зверха галузя, щоби не падала роса, котра в тих сторонах буває дуже обильна, і наклали для дівчат купу сухого листя.

Підчас коли так мужчини порали ся, Кора і Алїсия покріпляли ся чим Бог дав, а відтак зайшли до острога, помолили ся тут щиро до Бога, полягали відтак на пахуче ложе і мимо страшних згадок та обави задрімали незадовго, а надія ставила їм милі сни перед очи.

Гевард хотів пересидїти цїлу ніч недалеко від них; але скоро лишук зміркував, що у него на думцї, показав на Чінґачґука і лягаючи сам на траву сказав:

Очи білого чоловіка за тяжкі і слїпі до такого стороженя! Могікан буде нашим вартовим, а ми спім.

— Мене тамтої ночи напала була спячка — сказав на то Гевард — і я можу менше спати, як Ви, що показали ся лїпшим вояком. Спіть ви всї, а я буду сторожити.

— Коби то ми спочивали під білими наметами 60 полку, і коби то ми мали перед собою такого ворога, як Французи, то я би й не хотів лїпшого вартового — відповів на то лишук. — Але серед темноти в лїсї то у Вас не було би розуму і за малу дитину і все Ваше стороженє не придалось би до нїчого. Для того лягайте, як я і Ункас та спіть в спокою!

Гевард вже й побачив, що молодий Могікан поклав ся на землю побіч утомленого Давида. Щоби не було довгої суперечки, молодий мужчина нїби то послухав і опер ся об стїну острога, але в души постановив собі й ока не зажмурити, аж доки тих, що віддано єму в опіку, а котрі й єму були дорогими, не віддасть в руки Менро'го.

Соколине Око заснув незадовго і глубока тишина настала доокола.

Довгий час міг якось Гевард не спати і дивити ся, але поволи стали єму очи блахмаком заходити — хоч він все ще чув, як тихо віддихали ті, що спали, та як шумів вітер в листю; від часу до часу глипнув ще утомленими очима на зьвізди — але не задовго замкнув їх таки на добре, і утомлений, молодий мужчина мимо своєї осторожности заснув здоровим сном.

Аж ось хтось ударив єго легенько по плечи; він схопив ся як не свій, бо пригадав собі на обовязок, який сам наложив на себе і і вхопившись чим скорше за меч при боцї спитав ще заспаний:

— Хто тут? Приятель чи неприятель?

— Приятель! — відповів Чінґачґук тихим голосом і Могікан показав в гору на блїднїючі зорі. — Місяць сходить — говорив він дальше каліченою анґлїйскою мовою — а білий чоловік ще далеко — дуже далеко; пора в дорогу, коли Французови сон замикає обое очий.

— Правду кажете! Сїдлайте конї, а я прилагоджу обі мої товаришки до дороги.

— Ми вже не спимо, Денкене — відозвав ся солоденький срібний голосочок Алїсиї саме коло него — і зовсїм готові по таким покріпляючім спочинку до дальшої дороги. Але Ви задля нас через цїлу ніч не спали!

— Скажіть лїпше, що я хотів неспати, але мої зрадливі очи зрадили мене.

— Нї, нї, Денкене, не випирайте ся? — перебила єму Алїсия усьміхаючись, і вийшовши з тїни острога в цїлій своїй чудовій красї на сьвітло місяця — а знаю, як Ви самі на себе не зважаєте, як Ви другими журитесь і стережете їх. А ми би не могли ще тут трохи лишити ся, щоби Ви собі відпочили? Я і Кора охотно би сторожили, як би Ви та й отсї честні люди схотїли ще спати.

— Як би сором міг мене вилїчити від моєї спячки, то я би вже нїколи й ока не зажмурив — сказав молодий мужчина і споглядаючи допитливо на чудово красне личко, але не міг в нїм добачити потвердженя відозвавшого ся в нїм підозріня.

Не мав вже часу оправдувати ся дальше, бо голос Чінґачґука і постава з напруженою увагою, яку прибрав син того-ж, не допустили до того.

— Могікан зачув ворога! — шепнув Соколине Око.

— Нехай же нас Бог боронить! — сказав Гевард.— Чей вже було досить проливу крови.

Але сказавши то молодий вояк вхопив свою рушницю і злагодив ся боронити себе і свої товаришки.

Новинки.

Львів дня 9-го лютого 1897.

— Іменованя. Є. В. Цісар іменував радників скарбових: Йос. Хащиньского, Тад. Гординьского, Леоп. Маєвского, Ром. Біліньского, Юл. Несторовича, Кар. Яросевича, Густ. Наймана, Ів. Чабана і Фр. Рімана старшими радниками скарбовими. — Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала концепіста Прокураториї скарбу приділеного до Міністерства просьвіти дра Ант. Цоля ад'юнктом при галицкій прокураториї скарбу; дальше іменувала концепістів прокураториї: дра Володим. Івасечка, дра Вікт. Згарского, дра Володисл. Яворского і дра Жигм. Кульчицкого ад'юнктами, а конципієнтів: дра Леона Шталя, дра Сим. Волернера, дра Вит. Бартошевского, дра Фр. Саву, дра Мат. Мончиньского, дра Винк. Мончиньского, дра Стан. Скраху і дра Меч. Мадейского концепістами прокураториї скарбу.

— Є. Вел. Цісар затвердив вибір Фр. Вольфарта властителя Курян на презеса, а о. Теод. Кордуби гр. кат. пароха в Бережанах на заступника презеса ради повітової в Бережанах.

— Ц. к. краєва Рада шкільна рескриптом до ч. 9064/96 припоручила слідуючі книжочки видані товариством „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10) яко надаючі ся на нагороди пильности для молодежи шкільної, а іменно: 1) Цісар Франц Йосиф І., 2) Повістки, 3) Жите св. Івана Золотоустого, 4) Галя, 5) З житя Якова Кука, 6) Фінляндия і Сахара, 7) Дещо про землю, 8) Ганс Еґеде, 9) З Маркіянової спадщини.

— Преосьв. епископ Куиловский повернув по двонедільним відпочинку в повнім здоровлю з Ненадови до Станиславова.

— З Гусятинщини пишуть, що при кінци падолиста минувшого року держав в Городници ігумен о. Шептицкий науки реколекцийні для духовеньства деканата гусятиньского. В реколекциях брала участь більша половина деканального сьвященьства. Сими днями знов відбули ся в тій самій місцевости в будинку шкільнім духовні вправи для пань рівнож під проводом о. ігумена Шептицкого. Вправи тревали 4 дни, а взяло в них участь 16 пань з родин сьвящеників, а 12 пань обряду латиньского.

— З причини сніжних заметий здержано рух поїздів зелізничих на шляху Остріва-Березовица-Підвисоке.

— Прапор для черновецкої рускої міщаньскої читальні буде носити на собі два образи кисти нашого маляря-артиста Микели Івасюка. Ті образи прийшли вже з Монахова і представляють ся дуже величаво. На однім змальований архистратиг Михаїл, як уносить ся з мечем в одній руці і круглим, невеликим щитом в другій руці, понад пекольну пропасть. Молодече лице архангела, оточене богатим, русявим волосем, виражає спокій і певність себе, без сліду якої-небудь пристрасти або зворушеня по виконаню страшної божої кари. Ціла стать відзначає ся гармонією і мягкостию укладу. На другім образі видимо на тлі багряного трону дівчину надлюдских розмірів з сияючою звіздою над головою, як в одній руці тримає лавровий вінець, другою обіймила робітника. Символізм в тім образі ясний і простий; на перший погляд зрозуміє кождий, що робітник є представителем праці, а надземска дівчина представителькою промислу, що вінцем украшає голову робітного люду. Оба образи мають ясний, ніжний кольорит а тло становить сине небо з ясними хмарками. Небо змальоване чудово, так, що око тоне в нім як в безмежнім просторі, а своїм кольоритом надає цілій композициї вирazу лагідности і спокою. Сам прапор буде золотаво жовтий, шовковий і своєю ясною барвою піднесе красу образів.

— Стенографістка. В сольногородскім соймі від початку послідної сесиї є занята одна молоденька панночка при стенографічних протоколах. Є се перша стенографістка в Австриї занята при законодатнім тілі.

— Смерть під колесами поїзду товарового найшов дня 4 лютого на дворци в Ряшеві кондуктор Андрій Зеґарловский, котрий посовгнув ся на степенях вагона і упав між шини. Числяв 43 роки, був вдівцем і осиротив пятеро дітий.

— Пияцке щастє. З Станиславова пишуть: В середу вечірним поїздом привезли люди з Надвірної улана, котрого переїхала там на стациї машина. На стациї в Станиславові зробив ся рух і післано по лікаря. Улан мав на голові не мягку шапку, але службове чако, котре машина роздавила і трохи ушкодила уланьский череп. Однако як видко і той череп був твердий, коли лікар візваний до раненого сказав, що скалічене цілком не небезпечне. Коли лікар хотів заложити скаліченому на голову перевязку, не позволив улан, бо — як казав — він в службі і єму не вільно здоймати чака. Показало ся, що уланище запив ся до пів смерти і чи то з несьвідомости що робить, чи може нанав его пияцкий смуток — досить що положив ся на шинах. При величій утісі присутних добуто з клунка уланового величезну фляшку горівки, по котру він хапчиво витягнув руку. З тяжкою бідою всаджено вкінци скаліченого улана на ноші, в котрих положив ся аж тоді спокійно, коли подано єму его горівку.

— Пригода полонника. Комічна подія лучила ся в Італії з одним полонником, що повертав з неволі абісиньскої. В Porto Ficinese, як в много инших місточках італіяньских, є міска орхестра. Одного з членів орхестри покликано до війска в Африці і мав він, як прийшла звістка, згинути під Адуою. Капельмайстер орхестри, уложив прегарний марш похоронний, щоби почитати память товариша. Тимчасом перед тижнем повертає до Італії сей мнимо погибший, бо був в полоні у Менелика. Коли прибув до рідного міста, зажадав передовсім, щоби єму на приняте заграли сего марша похоронного, що і зробили.

— Запечатаний Англичанин. Daily News довідує ся, що на границі межи Італією а Швайцарією стоїть запечатаний вагон з Англичанином, з котрим не знає італіяньске правительство, що зробити. Сей Англичанин приїхав був до Бриндизи з Мадраса, де тепер лютить ся джума. Щоби перевезти его через Італію, а заразом охоронити край перед джумою, казало італіяньске правительство замкнути Англичанина самого одного в цілім ваґоні, запечатати ваґон і так відставити его аж до границі Швайцариї до міста Чіясо. Італіянці вже тішили ся зі свого бистроумного розвязаня тяжкого питаня, як позбути ся небезпечного подорожного, аж тут заявило швайцарске правительство, що не пропустить Англичанина через свою землю. Ваґон відчепили і пересунули на бічні шини — а що дальше стало ся з Англичанином, не знати поки що.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

Як шукати собі роботи, зарібку, служби? Передовсім зважай на то, що умієш,

---

— То якась зьвірина в лісі, що вийшла на жир! — відозвав ся він.

— Пс! — шепнув надслухуючий полішук — то люди — навіть вже й я пізнаю по ході, хоч я в порівнаню з Індиянами і глухий і сліпий. Той Гурон, що втік, стрітив, видко, десь Монкальмових товаришів і они нас виcлідили. Заведи коні до острога, Ункасе, а ви, приятелі, сховайте ся там також. Хоч він і як старий, а все-таки може заслонити, він вже й давнійше спинив не одну кулю.

Его зараз послухали і ціла громадка сховала ся до острога і присіла там тихенько.

Надходячі кроки ставали чим раз виразнійші а незадовго було чути і голоси, що розмавляли щось з собою індияньским говором, а Соколине око шепнув Гевардови, що то гуроньска мова.

Коли Гурони дійшли до того місця, де коні зайшли були в гущавину, стратили слід, котрий їх аж сюди завів.

— Тоті злодюги знають, які ми слабі — шепнув Соколине Око, — бо инакше не ішли би як ті баби. Послухайте лиш, як тото плюгавство розбалакало ся! Як би кождий з них мав по два язики а по одній нозі!

Хоч і як Гевард иншим разом був хоробрий в борбі, а вже таки в такій хвили не міг відповісти на холоднокровну, характеристичну замітку полішука. Лиш ще дужче імив за рушницю і встромив око в вузонький отвір в стіні, через котрий міг з напруженою увагою виглядати на двір, де від місяця було ясно.

Листе в корчах стало шелестіти і дало їм знак, що дикуни шукають пильно за слідами; на щастє місяць не сьвітив дуже ясно, так щоби осьвітив цілий гущавник, в котрім ще була глубока темрява.

Але не довго тревало, коли дикі показали ся край каштанового молодника, що окружав мале місце.

— Ідуть! — шепнув Гевард, котрий шукав собі шпари межи трамами, через котру міг би виставити свою рушницю. — Стріляймо до них!

— Ще ні! Держіть ся заедно в тіни і будьте тихо — найменший шелест привів би нам тик зголоднілих злодюгів на карк. Коли така божа воля, що мусимо бороти ся о свої скальпи, то вірте досьвідови мужів, що знають способи дикунів, і певно не станут втікати, скоро понесесь поклик воєнний!

Гевард зажурений оглянув ся і побачив, як обі сестри скулили ся перепуджені в кутику острога, підчас коли оба Моґікани стояли як два камінні стовпи, готові кождої хвилі до борби, коли-б того було потреба. Отже набрав терпеливости і чекав, що дальше буде.

В сій хвили розхилили ся корчі папороти хати і великий добре узброєний Гурон вийшов на полянку. Коли так дивив ся на тихий остріг перед собою, місяць осьвітив ціле его чорне лице та показав его цікавий і здивований вираз. З его уст, як то завсігди буває у Індиян, коли чого здивують ся, вирвав ся голос і завбив до него і его товарища.

Оба постояли хвильку розмавляючи з собою і показуючи на будинок, як ті сполошені олені, в котрих страх і цікавість себе перемагають. Аж ось один із них спотикнув ся случайно на зелену могилку та схилив ся, щоби їй лїпше придивити ся.

В сій хвили поправив собі Соколине Око ніж в похві, щоби его лекше можна було добути і підніс рушницю — молодий вояк зробив так само і прилагодив ся також до борби, без котрої вже тепер, як здавало ся, не обійде ся.

Дикі були так близько, що найменший рух коний, або навіть сам голосний віддих міг би був зрадити втікачів. Але коли Гурони побачили, що то за могилка, звернули через то свою увагу на щось иншого.

Говорили з тиха з собою, в торжественнім тоні не без якоїсь потайної туги. Відтак відійшли якось несьміливо, оглядаючись заедно на розвалину, як би їм здавало ся, що з помежи їх стіп виходять духи погибших — аж наконець дійшли до гущавника і щезли.

— Ну, бодай шанують померших — відозвав ся Соколине Око і аж лекше відотхнув — тим уратували своє жите, а може й жите честиійших людий!

Гевард чув виразно, як оба Гурони відходили і збирали доокола себе своїх товаришів, з котрими довго нараджували ся. Наконець і ті голоси затихли в густім лісі.

Соколине Око чекав, аж Чінґачґук дасть знак, і тим впевнить его, що ватага Гуронів вже далеко звідси, відтак кивнув на молодого вояка, щоби вивів коні і казав дівчатам сїдати.

Ледви що то стало ся, як вже пустили ся в дорогу в противну сторону від тої, куди ішли Гурони, але дівчата ще не раз оглянули ся зі страхом на розпавші ся розвалини.

Глава чотирнайцята.

Зразу кожде думало лиш о втечі і нікому не хотіло ся заводити розмови. Соколине Око станув знову за проводиря, хоч его кроки, коли вже уйшов був досить далеко від ворогів, були обачнійші, як підчас попередного походу, бо знайшов ся тут в зовсім собі незнаних сторонах. Нераз мусів приставати, щоби порадити ся з своїми союзниками Моґіканами, при чім они показували на місяць і з особливою увагою приглядали ся корі на деревах.

Все було тихо, як би цілий ліс спав; не чути було ні найменшого голосочку, хиба що десь далеко, ледви чутно журчала якась вода. Люди, птиці і четвероножні зьвірята мов би в снї спочивали, коли взагалї були тут які в сих пустих зворах.

до чого ти спосібний, до чого маєш здоровле, потрібні знаряди або капіталик. Коли тобі чого до того не] стає, то насамперед старай ся то собі придбати. Зважай на то, чи якась робота заробок, служба, посада буде тобі виплачувати ся, який будеш мати хосен з неї, чого з неї доробиш ся і коли. Не бери що небудь, лиш хиба в крайній потребі. Перепитуй і звідуй ся о скілько можеш сам, через свояків, знакомих, приятелів і таких самих як ти, а не забудь їх спитати, як они то робили. До платних посередників, факторів, не удавай ся, хиба тогди, коли вже нема иншого способу; але тогди старай ся насамперед вивідати, який той посередник, чи честний, чи тебе не отуманить і не вимантить лиш гроші у тебе. Старай ся о то, щоби тебе хтось другому припоручив. Але коли для тебе старає ся хтось другий, якийсь посередник, то і ти не дармуй, не чекай, аж прийде готове; шукай і сам, бо може ще щось ліпшого вишукаєш. Шукай там, де й другі шукають; але зважай і на то, що де богато таких самих як і ти, то трудно щось знайти, отже кидай ся в инше місце, в иншу сторону. Не говори нікому, що ти о се або то стараєш ся, бо ану-ж знайде ся такий, що тебе перебіжить, або який ворог тобі пошкодить. Коли допитуєш ся якоїсь роботи, зарібку служби,— то не іди, але гони чим скорше, не чекай аж пообідаєш, але таки досьвіта хоч би й без снідданку, бо можуть знайти ся такі самі як ти, котрі ще раньше прийдуть і тебе перебіжать. Коли прийдеш, то не гни ся в двоє не проси ся, лиш скажи сьміло, за чим прийшов. Ти не ідеш за прошеним, лиш даєш свою працю і не жадаєш ласки, лиш заплати. Коли приходиш, то зважай на то, щоб ти бодай зверха виглядав якось до людий, не був обдертий і замащений, хоч би й бідненько було коло тебе. А прийдеш обдертий, замащений, брудний і не зачесаний, то кождий погадає собі, що ти якийсь ледащо, якийсь волоцюга, і не прийме. При більших роботах, при фірманках і доставах стережись всіляких подрібних підприємців, роби з ними умову лиш на готові гроші і жадай точної виплати; не харчуй ся у них, не бери замість умовлених гроший що иншого, не вибирай гроший наперед і пильнуй виплати. По скінченій роботі або службі зажадай, коли то можеш, сьвідоцтва, а будеш мати чим виказати ся в другій потребі. Хто письменний, для того добре почитати иноді ґазету; часом і через ґазети — хоч у нас ще дуже рідко — перепитують за людьми. Так само добре подати до ґазети, що шукає ся такої а такої роботи або служби. Що ще більше би потреба, то вже сам собі додумай, оттаким самим способом, як отсе тут написано, а научиш ся шукати чи то роботи, чи зарібку або служби.

— Чому одному господареви веде ся, а другому ні? Не раз можна чути, як люди нарікають, що їм не веде ся. Не беремо тут на увагу якісь нещасливі припадки в господарстві як н. пр. град, огонь, зараза на худобу і т. п., бо нещастє може стрітити кождого чоловіка; але преці буває, що одному господареви хоч і на малім ґрунті при таких самих обставинах якось веде ся, а другому навіть на великім не веде ся. А то чому так? Найважнійша річ в тім, що один любить господарити, має в тім велику приємність, а другий господарить лиш з простої навички, з потреби. Хто любить господарити, той все збирає до купки, у того нічо не марнує ся, у него кожда трісочка на щось придать ся і він знайде місце для неї; его господарство росте. Хто любить господарити, той на все має око, всему добре придивить ся і хоч він невчений, а знає що до чого, чому так, а чому инакше. Хто любить господарити, той як би таки направду чув, як трава росте, він все знає, все розуміє; він знає потребу кождої ростинки, кождої деревинки і розуміє свою худібку, лиш на ню подивить ся, він загляне в кождий кутик, допильнує всего, о всім подбає і єму веде ся. Хто же не любить господарити, а лиш господарем з навички і потреби, той робить все як за напасть, бо робить лиш як з примусу; робота его не тішить, противно, він рад би еї як найборше позбути ся і длятого робить все лиш поверховно. Хто не любить господарити, той не дбає про нїщо, в его господарстві не ма ні ладу ні порядку, все марнує ся і нищить ся. Хто не любить господарити, той байдужно допче не лиш чуже але й своє збіже, той нищить всяку деревину і збиткує ся над тою худібкою, котра на него працює, а відтак ще каже, що єму не веде ся. Коли-ж хто хоче, щоби єму вело ся в господарстві, то треба, щоби любив господарити. Хто любить господарити, буде й добрим сусідом, а від сусїда, що не любить господарити, крий нас Боже!

— Пять правил для управи сїножатий: 1) Мокру сіножать треба як найскорше осушати, спустити з неї воду. — 2) Роздивити ся, чи сіножать має досить вапна, а коли ні, то справити вапном. — 3) З весни треба добре обчистити з моху. — 4) Де потреба засіяти відтак травою і конюшинами. — 5) Справити каінїтом і томасівкою, а до того брати два або ще лїпше три рази тілько каініту, кілько томасівки.

— Чотири правила для тих, що хотять собі город заложити: Місце на город треба так вибрати, щоби оно було від півночи і від заходу крите, а від полудня і всходу отверте. — 2) Город повинен бути рівний, як стіл, а де він не рівний, там треба его як найлїпше зрівнати. — 3) Вода для города есть конче потрібна. Де не можна заложити город близько потока, або якої кернички, то треба вибирати таке місце, де би в невеликій глубині можна добути воду і викопати керницю. Дуже велика вигода, коли в городї есть керниця. — 4) Ґрунт в городї лїпше, щоби був трохи легкий, як за тяжкий, але на всякий случай повинен бути урожайний, не голодниця.

— Як переховувати яблока на зиму. 1) Хто хоче переховувати яблока і взагалі овочі в більшій масі через зиму, мусить мати на то пивниці або погреби. В погребі стіни повинні бути з дерева (з дошок а поза ними трачине або торф) дашок з соломи або очерету, а дверцї подвійні від півночи. Теплота повинна бути як найменша (4 степенї). Погреб або пивниця не повинні бути вогкі, длятого добре есть поставити кілька мисок з негашеним вапном, котре втягає в себе вогкість. Погреб або пивниця повинні бути дуже чисті. В погребах і пивницях ставить ся попід стіни і серединою полички, котрі вистелює ся тоненько сіном або соломою. На малу скількість яблок досить вистелити лиш землю, але серединою лишити стежку. Скоро збере ся яблока, треба їх розстелити на соломі де в якім темнім але продувнім місци, щоби дійшли і обісхли з верха. Лиш шкірасті яблока (ренети) треба зараз пряхати, бо би відтак поморщили ся. По 10 до 14 днях складає ся яблока в погребі; лїпші сорти і скоро дозріваючі лиш одною верствою хвостиками до гори. Треба також зважати на то, щоби яблока не були потовчені, а від часу заглянути до погребу або пивниці і надпсовані яблока вибрати. — 2) Яблока можна також закопувати в яму, як бараболї. Копає ся в сухім місци яму на квадратовий метер широку а на пів метра глубоку, вистелює ся соломою і складає ся яблока в копичку, не висшу як за метер і вкриває ся на долоню грубо соломою, а з верха робить ся в соломі нїби комин, щоби яблока могли парувати. Аж коли яблока перестануть вже парувати і готов настати дощ або мороз, вкриває ся копичку землею вибраною з ями. До такого переховку треба вибирати лиш такі яблока, котрі дають ся довго і добре держати.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 9 лютого. Комісия шкільна долїшно-австрийского сойму ухвалила, що лиш німецкий язик в школах народних в Долїшній Австриї має бути викладовим. Надане прав публичности ческій школї Коменьского, есть нарушенем основних законів державних.

Відень 9 лютого. Є. Вел. Цїсар приймав вчера короля Милана на приватній авдиенциї, котра тревала цїлу годину.

Атини 9 лютого. Поза Канеєю веде ся борба дальше. Кілька чужих кораблїв воєнних відплило до Ретимна.

Константинополь 9 лютого. З причини браку амуницї борба коло Канеї трохи ослабла.

За редакцию відповідає: Адам Кржеческий

Але слабий журкіт якогось потока зробив проводиреви не малу полекшу, бо увільнив его від всякої непевности і зараз пустились всї в ту сторону.

Коли прийшли над малу річку, Соколине Око знову пристанув, здоймив собі з ніх мокасіни, та й казав Геварддови і Давидови, щоби так само зробили. Відтак вліз у воду і так ішли майже цїлу годину водою, не лишаючи по собі слідів, котрі би їх могли зрадити.

Місяць щез був поза великим валом хмар, котрі грізно появили ся були на західнім небі, коли они вийшли з потока на пісковату, лїсом зарослу рівнину. Тут полїшук був знову як би у себе дома, бо ступав дальше з такою певностию і сьмілостию, як чоловік, котрий знає, що робить.

Незадовго стала стежка прикрійша, гори сходили ся коло подорожних з обох боків чим раз близше, аж зайшли в один із найширших ярів.

Аж Соколине Око нараз станув, скликав до себе всїх товаришів і почав наконець говорити, але так тихенько і оглядно, що вага его слів стала через то ще більша.

Знайти в пралїсах стежки або солонки та потоки, то не штука — казав він — але кому би то прийшло на гадку дивлячи ся на отсе місце, що під онтими тихими деревами та лисими горами спочиває велика армія?

— То ми вже не далеко від форту Вільгельма Генриха? — спитав Гевард живо виступивши наперед.

— Ще далека туди і трудна дорога — відповів на то полїшук — а як еї вибрати, то в тім тепер найбільша трудність. — Подивіть ся, додав він показуючи поміж дерева на місце, де в малім ставку відбивали ся тихо і спокійно зорі. — То „став крови“ і стою на земли, по котрій я не часто ходив, але де боров ся з ворогом від всходу до заходу сонця.

— Ой так! онта мутна вода стала ся могилою хоробрих мужів, що погибли в тій борбі! Я чув, як той став називає ся, але ще не був ніколи над его берегом.

— Три битви видали ми Французам того одного дня — говорив Соколине Око дальше.— Они взяли ся до нас в хвили, коли ми хотїли несподївано напасти на них, і гнали нас навперід себе, як розбігшу ся зьвірину, аж до берегів Горікану. Тогди ми зібрали ся знову і стануля против них під проводом сер Віллема, та відплатили їм за ганьбу зрана з доброю провізиєю! Сотки Французів виділи того дня послїдний раз сонце. Та й їх проводир, навіть Діско сам дістав ся в наші руки, а кулї та мечі так его були посїкли та попороли, що він на завсїгди нездібний до війни мусїв вертати назад до своєї вітчини.

— Була то славна битва! — відозвав ся Гевард з молодечим одушевленєм — а слава еї дійшла аж до нас, до полудневої армії.

— Ба, але бо на тім ще не конець. Майор Ефінґем післав мене з якоюсь звісткою до форту над Гудзоном. Як-раз в отсім місци стрітив я віддїл, що ішов нам на поміч і завів его на то місце, де неприятель обідав, не сподїваючись, що кровавій роботї сего дня ще не конець.

— То ви їх несподївано заскочили?

— А так, коли смерть есть несподїванкою для тих, що лиш думають, щоби наїли ся. Ми не дали їм богато часу зібрати ся разом, бо зрана они нам були дуже допекли і по нашім боцї було лиш мало таких, котрі би не стратили з їх руки якого свояка або приятеля. Коли все скінчило ся, повкидали погибших дехто каже, що таки живих в онтой ставок. Отсї очи виділи, як его вода стала від крови червона.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.